

Betænkning

over forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Ændring af bestemmelserne om forbrydelser mod den personlige frihed) [af Brusvang m.fl.]

(Afgivet af retsudvalget den 26. maj 1976).

Udvalget har behandlet forslaget i en række møder og har herunder stillet en række spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels mundtligt i flere samråd med udvalget.

Udvalgets behandling af forslaget har i øvrigt afventet den særlige udtalelse fra straffelovrådet og retsplejerådet, som justitsministeren udbad sig efter forslagens 1. behandling i folketinget, jfr. betænkning nr. 759 om visse strafferetlige og civilretlige spørgsmål i forbindelse med arbejdskonflikter.

Ordføreren for forslagsstillerne (Brusvang (CD)) anser det efter den stedfundne forhandling i udvalget ikke for realistisk at opretholde forslaget, men har ikke villet trække det tilbage, da andre medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag til forslaget. Han vil i øvrigt nærmere redegøre for sit standpunkt under forslagens 2. behandling.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) henviser til den samtidig afgivne betænkning over forslag til folketingsbeslutning nr. LXIX om sikring af borgernes ret til frit at kunne færdes såvel i private som erhvervsmæssige formål og de deri indeholdte udtalelser, der – med varierende begrundelser – for dette flertals vedkommende fører til, at flertallet ikke kan støtte et forslag om ændring af straffeloven. Flertallet indstiller derfor forslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag, idet mindretallet er af den op-

fattelse, at det er helt afgørende, at befolkningen i en retsstat gennem en klar og tydelig lovgivning kender rettigheder og pligter.

Da det i adskillige »blokadesager« har vist sig, at hverken befolkningen eller myndighederne har været klar over, hvad der er gældende ret på et så vigtigt område som borgernes grundlovssikrede ret til at færdes til og fra ejendomme, hvortil de i øvrigt er adgangsberettigede, mener mindretallet, at straffelovens § 261 må tydeliggøres, således som lovforslaget tilsigter.

I udvalget har flere partier henvist til grundlovens §§ 77 og 79 om borgernes ret til at demonstrere. Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at demonstrationer, der foretages med henblik på at hindre andres grundlovssikrede ret til frit at færdes, ikke er dækket af grundlovens §§ 77 og 79.

Endvidere er det fremskridtspartiets opfattelse, at demonstrationer må foretages over et begrænset tidsrum. Det har ikke været grundlovens mening, at man skulle have ret til at belejre bestemte virksomheder i adskillige uger.

Såfremt folketinget ikke nu griber ind, vil der være en stor risiko for, at de ulovlige blokader vil udvikle sig til voldelige konfrontationer, idet vi må forvente, at befolkningen ikke fortsat vil finde sig i grove lovovertrædelser fra nogle få provokatører, der stiller sig over loven.

Vi så det under Bækkelundblokaden, hvor ca. 200 landmænd stillede sig solidarisk med den belejrede virksomhed, og såfremt politiet ikke havde ophævet blokaden, var det sikkert endt med voldelige sammenstød.

Ved arbejdsrettens dom i Infosagen blev det klart fastslået, at en arbejdsretlig blokade

ikke giver ret til at hindre personer, der er beskæftiget i virksomheden, kunder eller andre i frit at færdes til og fra virksomheden.

Også vestre landsrets dom i Hope Computer-sagen udtaler som en selvfølge, at be-
lejrning af en virksomhed, hvor man hindrer folk i at komme ud, er en overtrædelse af straffelovens § 261, men grunden til, at de tiltalte blev frifundet, var, at de havde påstået, at de ikke havde været med til at hindre den frie passage, og da anklagemyndigheden ikke kunne føre det fornødne bevis for, at de tiltalte havde været direkte impliceret i belejrningen, blev de frifundet.

Problemet i disse belejringsager (blokade-sager) er derfor ikke så meget et lovproblem som et politiproblem, nemlig problemet med at få politiet til at beskytte lovlydige borgere mod alvorlige frihedskrænkelser fra nogle få professionelle voldsmageres side, de såkaldte »kinesere«, der gang på gang groft overtræder straffeloven, uden at politiet griber ind, hvorfor disse provokatører med nogen ret kan tro, at deres handlinger ikke er strafbare.

Det er derfor psykologisk rigtigt at tydeliggøre straffeloven, således at de klare regler, der gælder, når der er tale om indespærring på virksomhederne, også kommer til at gælde, når man spærrer adgangen til virksomhederne.

Det bemærkes, at statsministeren i sit svar i spørgetid den 15. oktober 1975 på et spørgs-

mål fra folketingsmand Poul Schlüter har givet udtryk for samme opfattelse, idet statsministeren udtalte:

»...der skal ikke herske nogen tvivl om, at regeringen har den principielle opfattelse, at folk – absolut og naturligvis – skal have mulighed for at kunne færdes frit til og fra de steder, hvor de altså også har lovligt ærinde. Det gælder altså også til en arbejdsplads, over for hvilken der er etableret blokade«.

Et *andet mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) vil redegøre for sine standpunkter ved lovforslagets 2. behandling.

Æ n d r i n g s f o r s l a g .

Af et *mindretal* (Voigt (FP) og Wamberg (FP)):

Til teksten.

I den foreslåede affattelse af § 261, *stk. 3*, foretages følgende ændring:

Ordene »hindrer nogen i at færdes frit til og fra en ejendom eller andet område, hvortil han i øvrigt er adgangsberettiget« udgår, og i stedet indsættes: »på veje, pladser eller andre steder, hvor der er almindelig adgang, foretager afspærring med henblik på at hindre nogen i at færdes frit til eller fra ejendom eller andet område, hvor han har lovligt ærinde.«

Elsebeth Kock-Petersen (V). *Nathalie Lind (V).* *Mette Madsen (V).*

Birgitte Oxdam (V). *Voigt (FP).* *Brusvang (CD).* *Wamberg (FP).*

Inge Krogh (KrF). *Ole Espersen (S).* *Hjortnæs (S).* *Ejler Koch (S).*

Buchart Petersen (S). *Tastesen (S).* *Gudme (RV),* *Ebba Strange (SF),*
formand. næstformand.

Kaj Hansen (DKP). *Hagen Hagensen (KF).*